

AÑO II

PALMA 3 DE ABRIL DE 1898

NÚM. 61

SETMANA SANTA

DIUMENGE DEL RAM

EN bon dematí d' aquest dia, (que se creu va caure á 10 d' Abril), Jesús sortí de Betánia, poblet distant dues milles de Jerusalem, ahont havia obrat la resurrecció de Llàtser, dos dies després d' haver sopat á casa de Simó (ahont María Magdalena havia ungit ab bálsam preciós lo cap del Redemptor) y se dirigí á la ciutat sagrada. Arribat al peu de la montanya de les oliveres va enviar uns cuants dexebles á que li conduissen una pollina ab son pollí; y fé s' entrada triunfal cualcanthi fins arribar al Temple de Jerusalem. El poble lo seguía portant paumes y brots d' olivera y clamant;—¡Hossana! Benehit sia qui vé en nom del Senyor.

Y allá lo enrevoltaren cegos, coixos y baldats; y los curá á tots. Lo cual irritá als fariseus que li deyan:

—¿No sents com aquesta generació t' aclama? Y Ell los respongué: Sí, per cert; ¿y vòltros no heu llegit que el Senyor recueix la més perfecta alabansa dels minyons é infants de mamella? Si élls callassin, les pedres criarian.

Y haventlos deixat, pòsta de sòl, s' en torná á Betánia ab los seus apòstols.

DILLUNS

En dematí d' aquest dia tornantsen á Jerusalem el Senyor tengué talent, y acostantse á una figuera no li trobá fruit, y la malehí (aludint á la dolentia del poble juhèu, y condapnant á tot lo que no dona fruit de bones obres.) Sant March diu que llavors va ser quant tregué defora del Temple als mercaders que lo profanavan.

Y ensenyava als juhèus per mèdi de parábolas, proposantlos:—Un pare de famílies plantá una vinya y la tancá, y hey fé cups y celler amb una torre; l' encomaná, á certs conradors y llavors partí á terra llunya. Arribada la saho dels fruits enviá els seus criats á vermarlos, y aquells, á un l' apedregaren, á s' altre lo feriren y á un altre lo mataren. N' hi enviá molts més, y tots patiren igualment; llavò hey enviá son fill primogènit creguent que lo respectarian; pero, quant aquells conradors lo veren, se pactaren diguent: Aquest es l' hereu, matemlo y possehirem s' herència. Y l' agafaren,

lo tregueren fora de la vinya, y lo mataren. Quant hey torn l' amo, ¿Que farà á n' aquells conradors?

Y els fariseus compreguent que los aludia, anaven derrera posarlo prês, però no s' hi atrevían per pòr al poble que lo venerava com á profeta.

DIMARS

Tornant de Betánia á Jerusalem, descobrí aquella figuera ja seca y morta, de lo que s' admirá molt sant Pere, y son Mestre li digué: Teniu fè en Deu, y no sols fareu lo que Jo he fèt amb aquest arbre, sinó que s' deis á una montanya, tira 't dius la mar vos obehirá. Y vos repetesch que tot quant demaneu orant vos será concedit y se complirá. Pero, per obtenir gracia, si qualche còsa teniu contra el pròxim, perdonahehi abans perque vostron Pare que está en el cèl vos perdón.

Per tercera vegada se dirigí al Temple ahont l' esperaven les turbas. Y allá els fariseus li preguntaren: ¿Es lícit pagar contribució al Cesar? A lo que contestá Jesús: Hipòcrites, ¿perqué me tentau? Dau al Cesar lo que es del Cesar, y á Deu lo que es de Deu.

Y seguía enseyant al pòble donant testimòni de sí metex. Y llavors increpava als fariseus diguentlos: ¡Ay de vòltros que ni entrau ni dexau entrar en el cèl! Que destruiu les haziendes de les viudas? Que trescau la terra y la mar per fer prossèlits, y després en feis fills de l' infèrn! Que parexeu sepulcres emblanquinats, plantosos per defòra, y plens d' òssos y podridura per dedins; y semblau sers justs abrigant iniquitats!.....

Amb axò una pòbre viuda doná per llimosna dues monedas de còure, entre ses de plata oferides pe 'ls richs; y Jesús advertí als seus dexebles: Més ha donat ella, llevantsho de s' aliment, que tots els altres entregant lo que los sobrava.

¿Veis aquest gran Temple? Pues, de tot ell no quedará pedra sobre pedra.

Y se retirá acompanyat de sos dexebles.

DIMECRES

Aquest dia, lo degué passar Cristo Jesus, en la montanya de les Oliveres, instruhint als seus apòstols, contestant á ses preguntes temoregues y profetisantlos tot quant los havia de succehir.-- Sereu avorrits per motiu del

meu nom, los deya, y vos entregarán els vostros parents propis,..... y á molts de voltros vos farán morir. En compareixe, digau lo que jo inspiraré en ses vostres bocas; l' Esperit Sant parlará per voltros, y ningú vos resistirá.

Desde allá dalt escrit está que l' Evangeli sia predicat y estès per tot lo mon, y que sens permís de Deu, ni un cabey caurá del vostro cap.....—S' alzarán molts de falsos profetas per engañar les gents,.... però sols qui perseverará feèl fins á la fi, se salvará. Y los digué: «Sabeu que d' aquí á dos dias será la Pascua, y el Fill del homo será entregat per a que lo crucifiquin.» Y justament, en aquell mèteix dimecres, lo traydor Judas feya el tratto de venda als inimichs de Cristo.

DIJOURS

Fins hora baixa no va entrá á Jerusalem per celebrarhi la Cena amb sos apostols.

Allá, mentres estaven en taula, los advertí que un de ells lo trahiría. Allá benehí el pa, en fé trossos y los ho repartí, diguentlos:

—Jau, menjaunè, axò es el meu Còs—Y prenguent el calis, doná gracies y los ho dá diguent: —«Beveunè tots perque axò es la meua sanch de la nova alianza, que será derramada per remissió dels pecats»..... «Anit tots vos escandalisareu en mí, perque escrit está; feriré al pastor y s' espargirán ses ovelles» y San Peré li digué: «En que tots te manquin, jo no 't fallaré.» Y Jesus li contestá: «En veritat te dich que aquesta vetlada, abans de que es gall canti, me negarás tres pichs.»

Después d' haver cenat, se dirigí al Hort de Gétsemani, ahont hey fé oració per tres vegades, mentres els apostols rendits de sòn l' esperaven defora.

Allá hey comparegué Judas guiant als enviats p' els prínceps dels Sacerdots; y li dá sa besada per á que lo prenguessin: y lo sen dugueren á Caifás, mentres Sant Pere tremolant de por lo seguia d' en fora. Y cridaren falsos testimonis, y lo burlaren y l' assotaren. Sant Pere s' escaufava dins sa clasta, y una criada s' hi arrambá y li digué: «y tu anaves amb Jesus de Galilèa.» Y ell heu negá devant tothom diguent: «No sé de que 'm parlas.» Y, sortint, lo vé una altra criada que digué als circumstantes: «Aquest també anava amb Jesus de Nazaret.» Y ell jurá y perjura que no conexia á tal homo. Y poch después sen hi arrambaren dels qui allá eran diguentli: «En veritat tu ests *de la companyia*; bé heu declara el teu llenguatge.» Llavò ell comensá á flastomarsè, protestant que ja may havia conegut á tal homo,..... Y tot seguit cantá el gall; y se recordá de ses paraules dites p' el Bon Jesus; y, arrepenit, plorá una mar de llágrimas.

Dematinada del

DIVENRES

celebraren consej contra Jesus per ferlo morí; y lo sen dugueren fermat al tribunal de Pons Pilat; mentres Judas que veyá quant vilment havia procedit, restituhí ses trenta monedas, exclamant: hé venut la sanch del Just; però, en lloch de fér penitència com Sant Pere, fé un dogal y se penjá.

De Pilat lo tornaren á Herodes, y altre pich al pretòri. Assotat y coronat d' espinas, fou sentenciat á mort, y conduhit al Calvari devés mitj dia, ahont, después d'

enclavat, pronunciades les sèt paraules, á les tres del capvespre espirá.

Les tenebres y el terramòto que s' experimentaren y els morts ressucitats, feren obrir els uys de l' ànima al Centurió, y á molts d' altres que se convertiren.

Hora baixa, Jusèp d' Arimatèa, dexeble de Cristo, acudí á demanar llecència á Pilat per desenclavarlo y darli sepultura, y concedida, ajudat de Nicodemus lo baxá de la creu, l' amortayá amb llensols nets y perfumats, y lo depositá dins un sepulcre nou que á una cova d' allá prop possehía; tapant sa boca amb una gran pedra conforme s' acostumava. Quant acabaren l' enterrament ja devía ser dematinada del

DISSAPTE

Y els prínceps sacerdots y els farisèus acudiren á Pilat diguentli: Señor noltros mos recordam que aquell embaucador digué que ressucitaria dins tres días; enviau á guardar son sepulcre, no sia cosa que els seus dexebles vajin á robar el còs y digan al poble: *ha ressucitat d' entre els morts*; y aquest engañ será pitjó que el primé. Y Pilat los contestá; guardes teniu, anau á guardarlo axí com vos paresca. Y s' en hi anaren y sellaren sa llosa, y li posaren guardes.

Mentres María Santíssima s' havia retirada amb algunas piadosas donas, y amb Sant Juan, esperant desolada el cumpliment de les promeses fetes per son Fill diví.

MOSSEN LLUCH.

PATRÓ DE LA SETMANA

Dia 5.—Sant Vicens Ferrer, confessor.

Aquest Sant, nomenat l' apostol d' Espanya y d' Europa, nasqué á Valencia l' any 1357. De nin ja comensá á dar provas de la santedat qu' havia d' alcansá, pues tenia sa principal delícia en repartir llimosna als pobres y en reunir infants y fér oració plegats. Als 12 anys comensá els estudis de Filosofia, y als 17 sabia més qu' els Mestres. Son pare haguera volgut colocarlo bé en mitj del mon; més coneguent sa vocació al estat relligiós, als 18 anys entrá dins l' orde de Sant Domingo en el convent de dita ciutat. Quant novici era tal la seua pietat y virtut, que podia servir de modelo als relligiosos més aprofitats, y en los estudis feu la retxa tan amunt que arribá á ser un dels homos més eminentes d' aquèll sigle. Per ferli adquirir nous conexements, cregueren convenient, els seus superiors, que passás á Barcelona y després á la famosa universitat de Lérida ahont se graduá de doctor. Torná més tard á Valencia, y el Bisbe, el cabildo y la Ciutat l' obligaren á explicar en públich la Sagrada Escritura y alguns punts de Teologia; y coneguent las magníficas cualidats que reunia per la predicació l' impulsaren á exercitar aquest ram del seu sagrat ministeri. Tan tòst comensá á predicar, obrá molts y admirables conversions demostrant qu' era un nou Apostol enviat per Deu als homos. El Sant Pare Martí V. lo nombrá el seu Missioner per tot el mon; tots els dias, després de celebrat el sant sacrifici de la Missa, predicava la divina paraula, no sols dins la Casa del Señor, sino també en las plassas y carrers. Qual àngel del *judici* ab la trompeta en sa mà, parlant sempre del sant temor de Deu y del judici final re-

corregué tota l' Espanya, el Languedòc, tota França, Inglaterra, Alemanya, Génova, Italia y Lombardia; y dotat com estava del dó de llengos en totas parts se donava á entendre, y els pobles y las ciutats per ahont passava acudian á escoltarlo essent moltíssimas las personas de tota edat, y posició que se convertian á la fé de Jesucrist. Més, gastadas las seuas forsas á resultas de sos trabays apostòlics, mortificacions y penitencias, morí en la ciutat de Vannes á l' edat de 62 anys. Consta qu' obrá 860 miracles durant la seua vida, é innumerables son los obrats, invocantlo després de mort. El papa Calixto III lo canonisá l' any 1455. Son còs lo guardan á Tolosa de France, y els Valencians l' han reclamat en vá en distintes ocasions.

MOSSEN GASPAR.

* * *

Notícies històriques.—L' añ 1413, L' Universitat del Reyne de Mallorca, per determinació del gran y general Consell enviá á demanar á Sant Vicens Ferrer, qui desde Barcelona arribá á Palma dia primer de Septembre, y l' endemá, comensá ses missions. Axi diu una carta que donava conta al Rey del profit de sa venguda:

Molt alt é molt excellent princep é victoriós senyor.

«Senyor, á la vostra alta senyoria significh com màstre Vicent arribá en ésta ciutat divèndres primer día de Setembre: lo cual es estat rebut molt solemnement, é lo disapte matí començá de predicá. Féu el dit sermó á la més part del poble désta ciutat. Hònanlo, Senyor, ab tanta devoció, que totas nits fan grans professons, é s' aco-ten hòmens, dònas é infants. È vistas per nostro Senyor las oracions é pregárias dels infants, é del poble, atès, Senyor, que aquest Reyne éra del tot perduto per secada, de continent, Senyor, al terç jorn que lo dit màstre Vicent hac predicat, ha molt bé plogut per tota l' illa, de que lo poble ses molt alegrát. N. Senyor Deu, molt victoriós Senyor, vos mantenga per molts anys exalçant vostra Real corona ab victòria dels enemichs. Scrita en Mallòrcas á onze de setembre, any mil y cuatrecents y trétze.—Senyor. Humil vassall de vostra gran Senyoria, qui besant vostras mans é péus, se recomana en vostra gracia é mercé.—P. de Casal-d' águila.»

Predicá á ciutat fins á 3 de Octubre, y sortí per vilas. Manacor, Soller, Pollensa, Algayda, Valldemossa, Inca y Andraig, en conservavan recordansas; sobre tot á Muro succehí que, mentres predicava prop de Talapi, els oyents tengueren sèt y per intercessió del Sant maná una font viva, que de llavò ensá se diu la *Bassa-Ferrera*. La pobre capelleta que hey havia, fá uns uns dotze anys, fou reedificada en forma pentagonal y s' hi posá una estatua nova de pedra. Allá hey van cada añ á ferli festa el vesins de Muro.... (a)

Solia predicar sobre el Judici final, per axò lo pintan amb una trompa en sa má esquèrra, y sa dreta alta amb un lletrero que diu: *temeu á Deu*.

Se contan molts de miracles obrats per ell, entre altres que, quant anava á embarcarse dia 22 de Febrer de 1414,

(a) Els mureros contan, per agraviar als poblés, que aquests lo apedregaren fins á trèurel fora terme, y que per axò dins los seus camps no hi quedáren pedres bones per fer parets.

tothom l' obsequiava, y un taverné li oferí un pitxeret de ví; Sant Vicents axamplá s' escapulari de s' habit pera que le hi abocás, y passá es ví romanguent s' aygo triada.

En molts de sitis ahont predicá s' hi posaren capellets, per memòria, (encara n' hi ha una devés ses Caputxines y un' altra en es carré den Cavalleria.) Sa que hey havia á un cantó del convent de S. Francisco, diuen era es re-taulo que fins ha cinch anys estava sobre l' altar de la capella del Sant Angel Custòdi de ciutat, á la Sèu; y fou llevada per fer lloch á la figura del Sagrat Cor de Jesus

Al cap d' endins del carreró que no passá, des carre de Sant Miquel, entre ca 'n Waring (abans Ca 'n Con-sestí) y Ca 'n Ferrá (abans ca 'ls gravadors Muntaner) n' hi ha una altra renovada, en memoria d' haverhí predicat y convertit unes dones de mal viure que allá dins escandalisaven; per axò du es nom de *carreró de Sant Vicens*.

A Manacor hey qu' eda el Convent que fou de Dominicos baix de s' advocació. (Y gracies que no lo arruineren hey pogueren celebrar antañ, s' Exposició.)

Sant Vicens es un dels Sant, més famosos per los moltíssims miracles que han obrat. Els valencians lo tenen per patró del seu reyne; y son Gremi d' Escrivans lo venera particularment perque fou fiy d' un escrivá.

B. F.

Les sèt paraules de Jesucrist

VII

....Pater, in manus tuas commendo spiritum meum...

LUC. XIII, 46.

L' hora suprema y trista del temps es arribada; el qui quant deya *fiat* creava tot un mon, en lo mes vil suplici, sa vida immaculada, d' exemples sants cadena, sols á n' el bé endressada acaba com candela que cap avall se fon

Y ja l' instant s' acosta que sentirá la Terra, vestida de tenebres, d' un Deu lo derrer crit; lo crit qu' ensenya á l' homo á quin illot s' aferra lo náufrech que confía y á qui la mort no aterra: —*Jo, Pare, en les mans teues pos el meu esperit.*

L' obra d' amor exelsa de redenció finia, d' Adam barrant la culpa causa de sa dissort... el Cel negre 's tornava, de dol el mon vestia, y feya terratremol; semblava que venia per l' hom qu' al Just matava flagell d' eterna mort.

Mes, no, d' eterna vida, va comensar l' aurora; miraula: la creu santa, Jusus, María y Juan; com brilla y may s' acaba sa llum encisadora! ¡ah! ¡venturosa l' ánima que d' ella s' enamora! ¡ditxosos aquells pobles que sa claror veuran!

Sols ella pot fer corre les boyres de la vida, il-luminar la fosca, del dupte fondre, 'l gel, sols ella al creent dona la pau que no té mida, y al mon quant abandona plascévola li crida: —*Encare es molt mes bella la meua llum al Cel!*

Sols ella del qui plora les llágrimes axuga y al perseguit li envia Justicia y Veritat, rompent de ses cadenes la càrrega fexuga perque dexant ses penes alçar les ales puga qu' amunt, amunt li mostran de Deu la magestat.

A. M. PEÑA.

¿VERDUGOS Ó HERMANOS?

Apareció Jesús en medio de su pueblo para conducirle por el camino del cielo y remediar todas sus necesidades. Alimentó á los hambrientos, levantó á los caídos, curó á los enfermos, resucitó á los muertos, enseñó á los ignorantes la ciencia sublime de la santidad. Irradiaban por todos los ámbitos de la Judea los destellos resplandecientes de su gloria, las muchedumbres le seguían, y los más entusiastas iban gritando: «¡Bendito el que viene en el nombre del Señor! ¡Bienaventurado el vientre que te llevó y los pechos que te amamantaron!»

El infierno veía hundirse su poder y se aprestó á la lucha. Tomó posesión del corazón y de la cabeza de los grandes de Israel, de los Escribas, de los Fariseos, de los Magistrados del Pueblo, y, reunidos estos en horrible conciliábulo, decretaron la muerte del Justo. Se maquinó con toda premeditación el odioso plan: no alarmar al pueblo, seducir al populacho, apoderarse de la víctima á traición, y conducirla de Herodes á Pilatos para *legalizar* el procedimiento. Flajelación, coronación de espinas, burlas sangrientas.—«Este hombre quiere hacerse Rey.—Este hombre ha blasfemado.—Ha dicho que destruirá el templo en tres días: nosotros somos testigos.— Merece la muerte.»—No tuvieron fuerza para contener el motín de la plaza pública las débiles manos del gobernador de la Judea, del que tenía á sus órdenes centuriones y soldados; ni supo oponerse con energía á las argucias del Sannedrín el que tenía la convicción de la inocencia de Jesús; y, de concesión en concesión, acabó por entregárselo. Le hicieron subir al Calvario, le robaron sus vestiduras, le sujetaron á una agonía horrorosa, clavaron sobre su cruz un cartel en que se le daba el título de rey, y de esta manera se consumó el deicidio que hizo temblar la tierra y conmoverse al universo sin ablandar los corazones de aquellas hienas poseídas de diabólica locura.

Volviéronse los divinos ojos á su alrededor, y á su amantísimo corazón no le amargaron tanto la hiel y el vinagre, los clavos y las espinas, la desnudez y el oprobio con que sus enemigos le abrumaban, como la traición de Judas, la negación de Pedro, la dispersión de sus discípulos, y el abandono de toda aquella muchedumbre que tanto le debía. Los que un día se creyeron fuertes y decidieron alzarle un trono, andaban huidos y amedrentados como débiles criaturas; los que habían jurado no abandonarle sino con la vida, lloraban entonces el no haber tenido valor para confesarle ante una mujerzuela; y cuando el sol horrorizado velaba su luz, y la tierra temblaba con estruendo, únicamente vió la Divina Víctima á su lado, acompañándole en su dolor, á un ladrón arrepentido, y allí, al pié de la cruz, á un joven mancebo y á unas pobres mujeres formando el cortejo de la más afligida de las madres.

La maldición del cielo cayó sobre el pueblo criminal; y la sangre del Justo sobre los hijos de sus hijos, hasta la última generación. Los que con lágrimas ardientes lloraron al pié de la cruz, recibieron la más rica herencia que pudiera otorgar el amor divino: recibieron por madre á su propia Madre.

*
*
*

No pasemos el tiempo, los que nos llamamos discípulos de Jesús ó hijos de Maria, recordando por fórmula el drama del Calvario, ú ocultándonos en el rincón de nuestros hogares para lamentarnos con compasión estéril de la saña de sus enemigos. Ciego será quien no vea en nuestros días la reproducción exacta del gran crimen.

En las orillas del Ebro, Jordán de España, posó sus plantas aquella misma Señora que vertió al pié de la cruz amarguísimas lágrimas, y en el regazo de tan amantísima Madre se crió nuestra patria, cristiana, grande, gloriosa, fuerte, sabia, santa, remediada en todas sus necesidades mientras escuchó las enseñanzas y siguió la doctrina del Crucificado.

Se desencadenó también el infierno en esta bendita tierra, se posesionó del corazón y de la cabeza de los grandes, sedujo á los pequeños, y tras larga y dolorosa pasión han puesto á Cristo en una Cruz en que también se lee ser el crucificado Rey del pueblo.

¿Quién llora el crimen? ¿Dónde estamos los que prometimos seguirle y defenderle?

Vá á sonar en el momento crítico en que la sangre vertida será signo de bendición para unos y de maldición para otros. Nubes plomizas están amontonadas oscureciendo por completo la luz de la esperanza. Sinie-tros estruendos se oyen bajo nuestras plantas. Abundan los infelices que se mofan del que desnudo, azotado y coronado de espinas, está muriendo de dolor, pidiendo perdón para sus burladores, y lamentando el abandono de quienes todo se lo debemos.

¿No estamos tocando las consecuencias de nuestra cobardía y dispersión los que nos llamamos sus discípulos fieles? No repetimos todos cada minuto la negación de San Pedro, sin tener sensibilidad para llorarla?

Y ¿quién está al pié de la Cruz? Maria sola. La iglesia sola. Alguna pobre mujer ó algún inocente niño, en quienes no ha podido hacer presa, ó á quienes no han infundido temor las garras de la Masonería.

Urgentísima es la decisión. Abramos los ojos á la luz, aunque sea como Dimas, puestos ya en el suplicio merecido por nuestros crímenes; aunque sea como el Centurión después de haber desempeñado un papel en la tragedia. ¡Arriba! ¡Al Calvario! Al lado de nuestra Madre que llora está nuestro puesto. ¡Arriba con nuestras mujeres y con nuestros hijos! Si se consuma la tremenda catástrofe, hagámonos y hagámosles partícipes del legado de amor y de las alegrías de la Resurrección. ¡Por los clavos de Cristo! No seamos causa de que caiga sobre nuestras cabezas el tremendo castigo que cayó sobre los que le crucificaron ó le abandonaron.

C.

Hermosa Rondayeta

Diuen que quant Cristo Jesús estava enclavat d'alt l'arbre de la Creu, les caderneras voletetjaven per sobre la montaña del Calvari, plañentse de que el Creador del mon fós crucificat; y s'abordaren á ses mans y pès, y á picades volian trèurer els claus, y se teñiren de sanch els seus caperrins. Per axò Deu volgué los quedás aquella seña de vermey que les adorna, en recompensa de sa piadosa voluntat.

AMOR DIVÍ

(Poesía premiada ab lo «Jassemí d' argent» ofert per la Joventut Catòlica de Palma en lo Certàmen del Institut Balear l' any 1887. L' Exm. é Illm. Sr. Bisbe de Mallorca D. Jacinto M.ª Cervera concedí coranta dies d' Indulgencia als faèls que devotament la llegissen ó la recitassen).

Ja tench la major ventura
puix s' anega lo cor meu
del sagrat amor á Deu
dins l' ardenta flama pura.

Flama venguda del cèl
ets el meu goig y consòl;
fas revivre com el sòl,
endolceixes com la mèl!

¿Per qué no prens mes calor,
per qué no prens ardiment
flama, de mon còr sostent,
... ¡Vull mes amor... mes amor!

¡Oh! qui tengués el còr fús
d' amor sant, com Magdalena,
com Catarina de Sena,
com Tèresa de Jesús...!

¡Quí gran tresòr possehís
del amorós foch sagrat
com lo Dexeble estimat
y com l' angèlich Sant Lluís!

¡Quí fos tan bon aymador
de Jesús, com fonch María!
¡quí pogués dir nit y dia
vull mes amor... mes amor!

Angelets de cabells d' òr
que sempre á Deu alabau
y ab dolços himnes mostrau
l' amor que vos crema 'l còr,

Apòstols del Cristianisme
de la Creu valents soldats,
héroes benaventurats
d' amor á Deu y al prohisme:
comunicaume escalfor
de la vostr' ànima encesa!
¡sía ma pregaria atesa...
vull mes amor! ¡mes amor!

¡Vull volar cap á mon Deu!
¡vull estar ab mon Amat!
¡oh qu' estás d' encadenat
ab eix còs, esperit meu!

Lo mar de fòch, qu' oprimit,
inquiet dins mí serpentetja
sembla que 's mou y forçetja
per esclatar lo meu pit!

Aixamplau, Sant Aymador,
la voreta d' aqueix mar!
¡mes encara os vull amar!
¡vull mes amor... mes amor!

¡Rich Tresòr de Caritat,
Vida de la meua vida
¿per qué ab un amor sens mida
no vos ama l' homo ingrát?
¡Quins folls ignorants que son
los qui pretenen trobar
vera ditxa y benestar
nadant dins los plèrs del mon!

¡La ditxa vera es l' ardor
l' ardor sant del foch diví!
Per ço repetesch axí:
vull mes amor... mes amor...!

¡Si pogués mon esperit
ab lo foch d' amor á Deu
inflamar els còrs de neu
d' aqueix Mon desagrahit;

si pogués á tothom dir:
¡ama á ton Deu, còr de marbre,
á Deu, qu' enclavat en l' Arbre
per tos pecats va morir!—

Si pogués tenir, Senyor,
lo que vòl l' ànima mía,
tot el Mon vos amaría:
¡vull mes amor... mes amor!!

Tant molt, qu' en sentir no més
alattetjar lo meu còr,
el Mon, qu' idolatra l' òr,
d' amor diví s' encengués;

y acabassen son reinat
l' orgull, l' òdi, l' impuresa,
y el comensás la llarguesa,
la Fè, l' honor, l' humildat...!

Si axí fos, mon Redentor,
dolç Conhòrt, santa Alegria,
encara jò esclamaría:
¡vull mes amor!... ¡mes amor!!

¡Gran Deu, vos amau á Vos
ab un amor infinit,
ab l' amor que lo meu pit
desitja per amarvós!

Concediume lo qu' implòr:
¡AMAUVOS Á VOS PER MÍ,
y amat ja sereu axí
com vos vòl amar mon còr!
Mestrestant, ab mes fervor
en eix Mon repetiré
fins qu' al Çel us gosaré
¡vull mes amor... mes amor!!

JAUME POMAR.

Mars 1884.

LA SANTA FAS

Devés l' any 1448, el Cardenal D. Antoni Cerdá, fill de la vila de Sta. Margarida, que tenia una germana monja en el Convent d' aquest nom á Palma, desde Roma enviá una còpia de la *Santa Fas* que allá s' hi conservava, y la regalá á les relligioses de Sta. Margalida amb la concessió d' un jubileu anual cada diumenje dels Rams.

D' aquí vé la festa y concurrencia de feèls que hey havia en dit convent, y que se trasladá á la Concepció, quant allá hey passaren ses monjes Margalidanés.

Amb dit jubileu, en feren, fora iglésia, la *fira del Ram* per infants, que s' ha anat extenguert per la Rambla y per totes ses botigues de juguets dins ciutat. Fins á tal punt, que sa gent jove ignora s' origen d' aquesta fira.

¡Cuants de mils de duros s' hi gastan que milló servirian aplicats al sosteniment de ses cuynes econòmiques dels pobres!

DIVENRES SANT

Sentint cops de martell dalt el Calvari
Eva pregunta á Adám—¿Que hi deuen fèr?

¿Deuen pot ser, clavarhi
al que nostro gran crim baxá á desfèr?

—Si, responli Adám á sa muller:
Soldan, demunt l' encruya de la serra,
sa cadena d' amor,
que ¡ay de mi! un día, la perduda terra
liligava al Creador.

J. VERDAGUER PRE.

Cronicó de la segona quinsena de Mars

Dia 16.—Convocades p' el Sr. Alcalde de Palma y presidides p' el Sr. Governador, se reuniren algunes persones notables (moltes manco de ses que s' esperaven), en l' ante-sala del salon nou de la Sala, á fi de tratar del establiment de cuynas econòmiques per dar manjar als pobres obrers desemfeynats; y quedá nombrada una Junta directiva.

—Trobaren un homo de 76 anys, que havia mort dins es llit á ca-seua, en l' arraval de Sta. Catalina; y morí D. J. Pascual capellá de Sant Antoniet de sa Porta. (a. c. sien).

—*El Balear* acusava als administradors de *Sa Farinera del pont d' Inca*, amb motiu de sa pròxima bancarrota.

Dia 17.—Devés s' Aranjassa trabucá un carretó amb un matrimoni, que venia de Lluchmajor, y s' homo conduhí totsol el cadaver de sa muller fins á la porta de Sant Antoni, ahont prestá declaració d' aquella desgracia, y lo posaren prês (a. c. s.)

Dia 18.—Fondetjá devant la ciutat un barco de guerra anglés.

—Un infant caygué baix de una acera en el carré dels Oms, y l' axecaren bén copetjat.

Dia 19.—Se reuniren dalt la Sala els representants de ses Corporacions y Societats que han de constituir sa Junta encarregada d' establí ses cuynes econòmiques. Qui hey comparagué provist de datos é instruccions sobre cuynes econòmiques vá ser el M. I. Sr. D. Enrich Reig representant del Cabildo Catedral; axí com en la 1.ª reunió, qui havia encaminat l' assuntó era el M. I. senyor D. Rafel Tous Degá. L' Iglesia en semblants casos sol anar devant ó dexta als altres en darrera.

Dia 20.—Morí repentinament un mariner, á bordo d' una Balandra, venguda de Barcelona, just quant fondetjava (a. c. s.)

Dia 21.—L' *Almudayna*, denunciava una desgracia causada p' els cans alloure dins ciutat.

Dia 22.—Dit diari doná conte d' una altra desgracia causada per dos cans á una dona que la feren caure y se rompé un turmell, (en l' arraval de Sta. Catalina), y afegia: «Palma se encuentra á merced de los perros; y nada se ha hecho, se hace, ni se hará para evitarlo. Los municipales lo pregonan á gritos: No es posible cumplir porque las influencias pueden más que los buenos deseos, y siempre queda uno expuesto á cargar con la inquina del denunciado.» ¿Y què deu succehí més á un llogaret d' Africa?

—Se reuní en es despatx de l' Alcaldia la Comissió nombrada per establir ses cuynes econòmiques, preparant els seus trabays.

Dia 23.—Els diaris donan conte de crimens y delictes perpetrats á Felanitx, Esporlas, Sansellas y Santa Maria. ¡Deu mos assistesca!

Dia 24.—Aparegué el *Suplemento I. d' El Debate*, diari que promet ser independent amb so lema de *todo por Baleares y para Baleares*. (Veurê m).

—Arribaren més soldats malalts de Cuba.

Dia 25.—Se benehiren solemnement, en l' iglesia dels

P. P. Escolápios, dos cuadros representant miracles del seu fundador S. Josef de Calasans.

—Un còmich dels qui representaren *El pan del pobre* en el teatro *Circo Balear*, sortit del escenari, sufrí un atach coral y morí tot d' una. (Deu l' hagi perdonat.)

—Dins el meteix local, s' havien reunits á les 4 del capvespre els democratas de Mallorca, celebranthí un *meeting* (vol dir: una manifestació pública dels seus desitjos y de ses idèas polítiques.) Hey sermonaren els coneguts Señors: Josef Estades, Fermin Quiñones, Benet Pomar, Francisco Villalonga, Isidro Arabí, Pere Ferrer, Lluís Martí, Geroni Pou y Antoni Villalonga. Digueren coses grosses, foren molt aplaudits per l' auditori, no s' alterá l' orde y se retiraren en pau y satisfets.

Dia 27.—Se feren eleccions, sense prenderhi part el vertader còs electoral; la cosa aná freda del tot, perque el partits fusionista, Silvelista y Carlista ja s' havien repartit ses pomas abans de dar el sus; els republicans no hi volgueren corre, y els conservadors estan, á Mallorca, dats de baixa.

Quedaren elegits Diputats á Corts: D. Antoni Maura contantli per ell devés 24 mil vots; D. Pascual Ribot per un milerar manco; D. Miquel Santandreu, per uns 22 mil; El comte de San Simon, sobre 19 mil; y á D. Felip Villalonga n' hi arribaren prop de 16 mil, (segons publicaren els diaris.)

Tot sia per bé de sa nostra patria y per major honra y gloria dels favorits.

Dia 28.—En sessió de l' Ajuntament de Palma, un Regidor ha demanat al Sr. Alcalde que fés favor de posar remey als abusos que cometan el cans y cèrtes doues, haventli respost que tenia dades ordes sobre l' assuntó. (Ara li fan es manéch.)

—La Comissió provincial de sa nostra Exma. Diputació, amb molt bon seny, resolgué distribuir *cent pans* diaris al pobres de Palma, per medi dels Srs. Retors de les parròquies.

—D. Pep Tous, propietari de *La Ultima Hora*, desde dia 21, ja tenia oferit repartir 100 bonos diaris, comensant el primer d' Abril (per mèdi dels Srs. Rectors, de les parròquies y dels Presidents de les societats d' obrers), equivalents á altres tantes raccions d' escudella ó sopa calenta. ¡Axò es el modo! Manco enrahonaments y més obrar. Deu li pagui sa caritativa empresa, y li suscití imitadors.

Dia 29.—Morí un nin que s' havia begut aygo fènica en el *Coll d' En Rebassa*.

—Els Señors Rectors comensaren á repartir els bonos de pa, que la Diputació dona als pobres.

Dia 30.—Un telegrama deya que á Lisboa celebran missas implorant á Deu que no hey hagi guerra entre España y els Estats Units. A Mallorca,..... rês.

—La Junta de Protecció als soldats venguts de les guerres, manifestá al publich que havia desistit de fer sa *gran corrida de toros*, projectada, per que el *matador Guerrita*, no podría venir.

Dia 31.—La Cuyna Econòmica de *L' Ultima Hora* destribuhí els bonos de ses raccions que, per 5 cèntims de pesseta, desde primer d' Abril, han de dar als pobres en la fonda *La Confianza* des carré de Santa Cilia.

Mentres tant, á la Sala, els encarregats de instal·lar les desitjades cuynes econòmiques, en lloch de enviar á demanar les monjes de la Caridat per cuydarsen, pensaven encarragar aquell servici als meteixos empleats municipals.

—La Pía Unión de Sant Antoni de Padua, seguía repartint pa als pobres, desde fá temps.

◊ F. ◊

PASSIÓ DE JESUCRIST

(Del llibre d' oracions, compost p' el Beato R. Lull.)

5.—Piatós Señor: vostre glorios Costat fou ubèrt é nafrat pera que brollás sanch é aygua d' amor.

Tan abrasat n' estava el vostro pit que convengué n' xissin per aquella llaga flors blanques é vermelles.

Blanques per mundar les sutzures dels nostros peccats, é rósses per enamornos de Vos. Jo ador, Señor aquella llaga d' hont nasqueren violetes, lirs, é rósses; é per ella me plang, sospir é plor, é la desitg honrar, servir, alabar, é benehir en tots los jorns de ma vida.

8.—O, Jesu-Crist glorios! Vos morireu en la Creu per darnos vida. E en vostra mort tingueren plaher, per què morireu d' amor. E tenguereu dolor perque vostra Mare Santíssima sentía grandíssim dolor. E desitjaveu que vostra passió fós penosa é dolorosa pera salvarnos é satisfet axi lo deute del peccat original, que convingué fós satisfet amb amarga passió, dolors é mort, perque comensá ab lo gust é plaher que tingué Adam, menjant lo fruit prohibit.

E per esta rahó, Señor, disitj patir molts grans treballs é dolors fins á morir per Vos.

9.—Jesu-Crist Señor: Vos foreu davallat de la Creu, é soterrat en un monument nou. Allá ahont es aquell monument voldria jo anar, pera gemegar sobre ell, é plorar é memorar la vostra amarga passió é mort. ¡Oh com sent gran dolor perque no hi puch partir! Per axò plor é gemech, perque los Sarrahins, que no creuen en Vos, lo posseeixen; é encara més plor, sospir é plang, vejent als Cristians tan descuydats en reprende la Terra Santa per honrar é servir á la vostra Magestat Soberana.

ADVERTENCIA

Aquest Setmanari, no se publica per entretenir als suscritors acomodats é instruits, sinó per fer *propaganda catòlica* entre el poble mallorquí. Per axò los suplicam que no s' aconhortin llegintlo ells, sinó que lo fassin correr per ses casas de gent pobre, per tallers y sastrerías, cassinos y tavernas; axí ajudarán á espargir la bona llavor del Sant Evangeli, de les vides dels Sants y dels bons ecsemples. Si hey posam *crònico*, articles humorístichs y ronxetes, es per ferlo més atractiu y mes menjívol. Dins sa Redacció hey trabayan alguns sacerdots y á élls principalment agrahim l' èxit de la nostra empresa. En tiram 1,500 ecsemples cada setmana; y son manco dels que la premsa forastera introduceix dins sa nostra illa, la major part inmorals.

¡Mallorquins catòlics! ¿Mos ajudau ó nó?

JUEVES SANTO

¿Porqué al pié de los sacros altares se prosterna hoy el pueblo ferviente compungido humillada la frente adorando á su Dios Redentor?

¿Porqué el alma transida de pena con la antorcha de fé que la guía contemplando á Jesus y María les ofrece plegarias de amor?

Hoy recuerda el tormento del Hijo que en la cruz alcanzó la victoria para darnos á todos la gloria y ceñirnos corona inmortal. Es, que vé á la Madre afligida desolada abrazar á su Amado, que con sangre este mundo ha regado, y de gracia ha corrido un raudal.

¿Y qué haremos nosotros, ingratos, en retorno de tantas finezas? Buscaremos eternas riquezas por las sendas de paz y humildad. Nuestro pecho será generoso. Dadivosas serán nuestras manos y amaremos á nuestros hermanos que es precepto de Dios — Caridad.

MARCELINA MORAGUES.

ENVINAGRAT Y RONXETES

Dijous Sant que vé tornarém veure á sa processó de la Sanch, ses docentes pareyes d' homos *caperutxes* negres esburbades, amb sos mocadós de randa, els grans rosaris, els *martiris* y els ciris trencats,... alguns d' aquells mostrand molt ufanosos els puñs blanchs enmidonats de ses camíes, ses botines de charol, y els cinturons y colls brodat de platayons lluent.

Els qui de tal modo van á sa processó, introduhint tals *fantasias*, deuen ignorar que el *traje* de caperutxa significa *sayal de penitencia*, v que el dur sa cara tapada no autorisa per mirar cap als balcones, xerrar sempre seguit y voltar sense fer les degudes reverències per devant ses *Casa-Santes*.

No parlem dels que fan qualche escapada per refrescarse sa gola dins una taverna, y dant confits á ses al-lotes.

¡Vergoña! catòlics mallorquins, que cad' añ presenciav aquests escándols sense fér cap escarment. Dirán que pecan d' ignorancia; però els extrangers que presenciav á Palma sa processó de la Sanch, també podrán dir, que allò se sembla á una mascarada..., y lo pitjor es que tenen rahó.

Y no invocam pera que capturi aquests abusos, (prohibits per s' article 248 de ses O. M.), á la superior autoritat municipal de Palma; perque probablement no heu lograria. ¡Prou tendrán que fer pletetjant si toca als Jurats ó als Diputats provincials anar cincuenta passes més prop ó mes enfora de la sagrada imatge del nostro Redemptor!

* *

Item més.—Ja s' ha perdut sa costum de que no transiten carruatjes particulars, per dins ciutat desde el mitj día del dijò us sant fins que alsan campanes el dissapte; y sa de tenir mitja porta tancada á ses entrades, en señal

de dòl; axò son *antigualles* rancis que perjudican sa llibertat comercial, y sa comoditat del vecindari. Efectivament: lo que duim camí de veure es com en pobles catòlics, els que heu son de veres, haurán de demanar permís per professar sa Santa religió, com ja succeheix á France d' hon mos vengueren ses modèrnes llibertats. ¡Vergoña! señós catòlics mallorquins que poguent aturar s' introducció de tantes inovacions, no la capturau.

Proposició al Ajuntament de Palma.

Dilluns que vé, qui té veu y vòt dins la Sala, y opina axí com noltros podria presentar aquesta:

«Los concejales infrascritos, con el debida respeto proponen á la deliberación de este Exmo. Ayuntamiento de Palma, como sigue:

1.º Que la *parva* que se suministra el jueves santo á los señores concejales, después de recibida la Sagrada Comunión en la Catedral, sea de bizcochos sin manteca ni yemas de huevo, para no exponerles á faltar inconscientemente á los preceptos de nuestra Santa Madre Iglesia.

2.º Que *el mismo cirio*, con que dichos señores concejales alumbran cuando procesionalmente se conduce el Santísimo al Monumento, sea el que luego se les regale, en vez del *cirio nuevo* que se les manda á casa de cada uno, pues el usado es el que los católicos deben apreciar como piadoso recuerdo.

3.º Que durante los actos religiosos, los señores concejales procuren *aguantar es llum dret*, pues el derroche de cera, llevando llama abajo los hachones, á nadie aprovecha, y causa gastos considerables que pudieran aplicarse á los necesarios para establecer las cocinas económicas.—N. N. N.»

El Museu de Raxa.—Fá una quinsena que *La Ultima Hora* denunciá que perillava desfersê, axí com ja mancaven cuadros de mèrit á un altre Museu de Palma que no cal nomenar. Cap altra veu li fé èco per ajudar á impedir qu' els mallorquins, en cert modo, hereus usufructuaris d' aquelles riqueses acumulades per el noble compatrici cardenal Antoni Despuig, perdessín per á sempre lo que tan honrosa y justament los perteneix.

Día 30 del més passat, avisaren que ja hey havia estátuas de mármoles encaxonades devés el moll....

Per altra part sabiam que, arreu arreu, les antigues grans casas de Mallorca se desprenen de totes ses alhaques artístiques y arqueològiques, sense que la Comissió provincial de Monuments, ni els qui més deurían preocuparsen se moguin.

A Italia está prohibit exportar ses obras d' art antich; á Mallorca, qui més heu sap s' encarrega d' exportar ses de sa nostra illa.

MALLORCA DOMINICAL, que enten per *Patria* tot lo que pertany á sa nostra *roqueta*, protesta dels fets denunciats, ja que rês més pot fer; sens perjudici d' estampar veritats ben agres tot d' una que tenguem espay y datos positius.

Una vegada un senyor de *qui fa fèr* va anar á una Iglesia, ahont hi havia gran festa, y se posá dins una

capella; repará just devant ell un jovenet estudiant de capellá, ajonollat, cap baix, que pregava ab un reculliment, y piedat qu' el marevellaren, y pensá:

—Aquest jovenet, deu sabrer molt, porque la ciencia y la piedat solen anar plegades.

Per sortir de duptes li preguntá:

—Bon jove, que vos ensenyan en el Seminari?

L' estudiant no contestá y éll, cregut que no l' havia sentit, li torná dir:

—Te demanava que vos ensenyan en el Seminari?

Aquell se girá y li digué:

Mos ensenyan que mentres som á l' Iglesia hem de callar.

—Moltes gracias, li digué aquell senyor, m' has donat una bona lliçó.

¡Que son de molts que l' haurien d' aprende dins les iglesies de Mallorca!

Diumenje passat feren feyna á sa síquia colectora de aygos brutes per mitj de la Rambla; suposam que amb conexement del señor Alcalde y amb permís del señor Vicari Capitular. Si axí no fos estat criticariam tan gran escandol.

L' argenter de la Seu, D. Bernat Pomar, ha construït, de la manera delicada que éll ho sap fer, una magnífica y hermosa corona aureòla per la devota imatge del Sant Cristo de la Sanch, a propòsit per esser estrenada á la processó del Dijous Sant. Es de plata daurada y pedrería y té la forma de dues creus combinadas. Una de pedres preciosas y l' altre de fullatje, estil renaixement, de hont ixen quatre serafins de sis alas cada un. El projecte es de D. Fausto Morell. A ell y al artista mestre de la Seu, señor Pomar, los donam sa nostra coral enhorabona.

Que treballin per Mallorca y per l' art relligiós, ells que podèn, porque saben ferho.

¡Ja la veureu á n' aquesta corona demunt es cap de la Sanch, dijous qui vé!

CIRIS, CANDELES Y HHH
de cera groga ó ben blanca,—de tota mida y barata—per caperutxes y casas santas—per prometènses y per sufragis.—Cualsevol hora, qui mester n' hají,—á sa botiga d' *En Francesch Barceló*, (núm. 142, carré de S. Miquel.)

DONAN A ESPERA, pagant en l' acte.

Endevant ses atxes....

D' un fins en quatre blens, n' hi ha de tot tamañ: género bò y barato.

En ciris, candelas y estadals...; hey ha tanta cera com sa que crema: tota llegítima y sense met-tafera.

A sa **Cereria de ca 'n Simó, Carré ample de la Mercé**, en donarán rahó.

CEPAS AMERICANAS

De todas clases y variedades—Injertos—Barbados—Estacas—Procedentes de los viveros y plantaciones de **Jaime Sabaté de Vilafranca del Panadés**
Representante: MIGUEL DURÁN calle de la Murta 5.-Inca